

81. *Rosa zalana* Wiesb. — Róża węgierska

R. zalana Wiesb. jest taksonem na ogół mało znanym. Dotychczas omawiano ją najczęściej w ramach *R. caryophyllacea* Besser, z którą w rzeczywistości ma niewiele wspólnego. Najbliższe związki wykazuje natomiast z *R. rubiginosa* L. i *R. agrestis* Savi s.l. i nie wykluczone, że jest ustabilizowanym mieszańcem tych dwóch gatunków (Větvička, Zieliński, w druku).

W związku z dotychczasowym traktowaniem *R. zalana*, informacje o występowaniu tej róży są na ogół bardzo skąpe. Wszystko jednak wskazuje, że zasięg jej jest stosunkowo niewielki i ograniczony prawdopodobnie do Europy Środkowej. Najczęściej notowana była w Słowacji oraz w północnych Węgrzech. Obserwowano ją również w północno-zachodniej Rumunii, w zachodniej Austrii, a także na kilku wyraźnie oderwanych od zwartego zasięgu stanowiskach w Polsce. Ta dość duża dysjunkcja między polskimi i słowackimi stanowiskami okaże się, być może, w miarę postępu badań florystycznych znacznie mniejsza.

R. zalana rośnie zwykle przy drogach, na skarpach przydrożnych, na niewielkich nagrzanych zboczach, na obrzeżach widnych lasów liściastych, najczęściej na siedliskach dąbrów. Nigdzie, o ile wiadomo, nie przekracza 700 - 800 m n.p.m.

W Polsce *R. zalana* została ostatnio znaleziona na nielicznych rozproszonych stanowiskach na Wysockim Lubelskiej, w Wielkopolsce oraz w Lubelskiem. We wszystkich przypadkach zbierana była na skarpach przydrożnych we wsiach lub w ich pobliżu, w zaroślach lub na miejscach otwartych.

R. zalana Wiesb. is a poorly known taxon. So far it was usually treated within *R. caryophyllacea* Besser, with which in fact it has very little in common. Its closest affinities are with *R. rubiginosa* L. and *R. agrestis* Savi s.l. and it is not unlikely that it is a stabilized hybrid between these two species (Větvička, Zieliński, in print).

In view of the present way of treating *R. zalana*, information on its occurrence are generally very scarce. It appears however that its range is relatively small and probably limited to central Europe only. It was most commonly noted from Slovakia and northern Hungary. It was also observed in northwestern Romania, western Austria and also from a few stands in Poland, distinctly isolated from the continuous range. The considerable disjunction between the Slovak and Polish stands may perhaps prove to be much less with increase in floristic investigations in the region.

R. zalana grows usually along country roads, on roadside escarpments, on small warm slopes, on edges of sparse deciduous forests, usually on oakwood sites. As far as we know it nowhere exceeds an elevation of 700 - 800 m.

In Poland *R. zalana* has been recently found on few scattered stands in the Lubuska Upland, in Wielkopolska and in the Lublin region. In all cases it has been collected from roadside escarpments in villages or close to them, in thickets or on open sites.

R. zalana — таксон мало известный. До сих пор его рассматривали в рамках *R. caryophyllacea* Besser, с которым он на самом деле имеет мало общего. Более близкие связи существуют у него с *R. rubiginosa* L.

и с *R. agrestis* Savi s.l. Не исключено, что *R. zalana* является константным гибридом этих двух видов (Větvička, Zieliński, в печати).

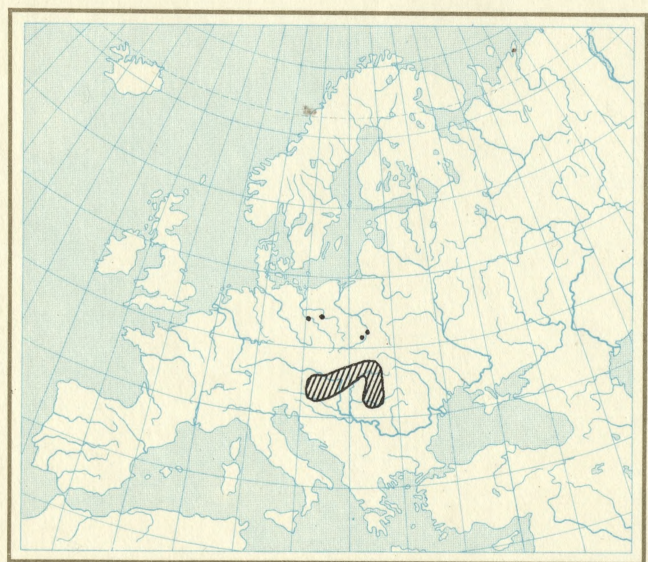
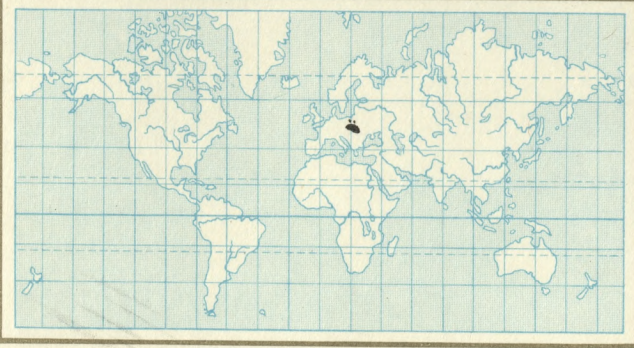
В результате существовавшей до сих пор трактовки *R. zalana* информация о распространении этого шиповника в целом очень скупа. Однако все указывает на то, что ареал его относительно невелик и ограничивается, по-видимому, Центральной Европой. Чаще всего он упоминается в Словакии и северной Венгрии. Встречается он также в северо-западной Румынии, а западной Австрии, а также на нескольких местообитаниях в Польше, оторванных от сплошного ареала вида. Довольно значительная дизъюнкция между польскими и словацкими местообитаниями, быть может, существенно уменьшится по мере прогресса флористических исследований.

R. zalana растет обычно вдоль полевых дорог, на придорожных скатах, на небольших нагреваемых склонах, по опушки светлых лиственных лесов; чаще всего на местообитаниях дубрав. Нигде, несколько известно, не поднимается выше 700 - 800 м над ур. м.

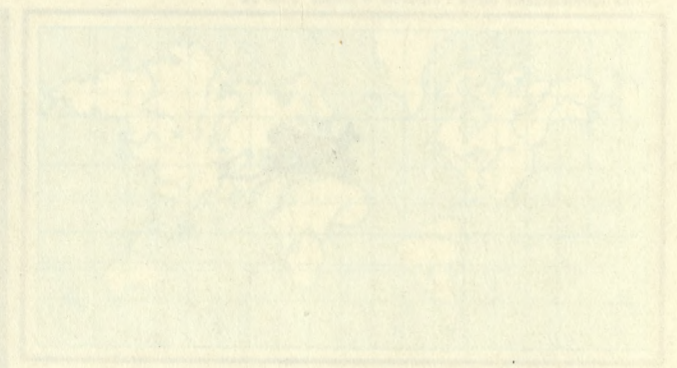
В Польше *R. zalana* недавно обнаружена на немногочисленных разбросанных местообитаниях на Любушской возвышенности, в Великой Польше, в Люблинщине. Во всех случаях она была собрана на придорожных скатах в селах или вблизи от них, в зарослях или на открытых местах.

STANOWISKA — LOCALITIES — МЕСТОНАХОЖДЕНИЯ

1. Pojezierze Lubuskie. Radnica, po lewej stronie drogi do Sulechowa, we wsi (Zieliński, 1974)!!
2. Pojezierze Lubuskie. Tuż za Kaliskiem w kierunku Świebodzina, zarośla po lewej stronie drogi (Zieliński, 1974)!!
3. Poznań, przy drodze z Gołęcina do Strzeszyna, na skarpie przydrożnej (Zieliński, 1971)!!
4. Opatów, zbocze doliny Opatówki, „(...) okaz zbliżony do var. *zalana*, ale bardzo zniszczony”. (Krzaczek, 1967, *Fragm. Flor. et Geobot.* 13, 4).
5. Bochońnica, między kościołem a drogą do Cynkowa, na skraju ogrodu, przy szosie (Strassburger)!

Rosa zalana Wiesb.

Kona catur J.

83-81